

Nationaløkonomisk Forening.

I Foreningens Møde, Torsdagen d. 27. Februar, knyttede der sig til Driftsingeniør Wolffs foran aftrykte Foredrag om det danske Telefonvæsen følgende Diskussion:

Grosserer Neiiendam vilde i Anledning af Tanken om Telefonvæsenets Overgang til Statsdrift fremhæve et Par Omstændigheder, som gjorde Realisationen af denne Tanke særlig ønskelig. Den første af disse Omstændigheder var Prisen paa Benyttelse af Telefonerne. Allerede for 10—12 Aar siden havde der været Tale om at skabe en Konkurrence med det nuværende Telefonselskab i København. Det var heldigt, at det ikke skete; thi vort Telefonvæsen var den Gang i sin Vorden, og den høje Abonnentsbetaling var vistnok fuldt forsvarlig i de første Aar. Nu derimod stillede Sagen sig anderledes; Telefonselskabet var i Aarens Løb blevet en meget rentabel Forretning, og under Hensyn hertil var Prisen for høj. Der var ogsaa en forbavsende Forskel mellem det københavnske Selskabs Priser og de svenske Taxter. Taleren haabede, at dette vigtige Forhold vilde kunne ændres ved Telefonvæsenets Overgang til Staten. — Af andre uheldige Sider ved Telefonvæsenet, saaledes som det havde udviklet sig hos os, skulde fremhæves den udstrakte gratis Benyttelse af Telefonapparaterne (hos Handlende, paa Kaféer o. l.). I Sverig var der ved hvert Telefonapparat ophængt en Bøsse, hvori Ikke-Abbonenter, som benyttede Apparatet, nedlagde 10 Øre og saaledes betalte den Ulejlighed, de forvoldte Selskabet. — Endelig var der den tekniske Mangel ved de københavnske Telefonlinjer, at man ofte kunde høre uvedkommende Samtaler. — Disse og andre uheldige For-

hold vilde man bedst faa Bugt med, naar Staten tog Sagen i sin Haand.

Direktør Rubin: Spørgsmaalet om Statens Overtagelse af Telefonvæsenet var langt vanskeligere og mere kompliceret, end det saa ud til; thi det var umuligt at komme ind paa dette Spørgsmaal uden tillige at drøfte det almindelige nationaløkonomiske Spørgsmaal om Realiteten af saadanne Statsvirksomheder, om man bør tilstræbe et godt finansielt Udbytte ved Hjælp af relativt høje Taxter, eller om man bør holde Taxterne lave og trøste sig med, at om end Virksomheden ikke forrenter sig direkte, sker dette dog paa anden Maade gennem de store indirekte Fordele, som den intensive Benyttelse bringer. Dette er et Spørgsmaal, som paatrænger sig des stærkere, jo flere Virksomheder af den paagældende Art, Staten tager i sin Haand, og Sagen er af meget vidt rækkende Betydning, fordi det i Virkeligheden er ensbetydende med, om det brede Lag i Befolkningen igennem Skatterne skal betale en Del af det paagældende Anlægs Forrentning, til Fordel for de Befolkningsklasser, som have den store Nytte af Foranstaltningen. Dette almindelige Spørgsmaal maatte man klare sig, før man tog Beslutning om Telefonvæsenets Overgang til Statsdrift.

Kontorchef E. Meyer var ikke i Tvivl om, at der ved Statens Overtagelse af Telefonvæsenet vilde blive forlangt Nedsættelse af Taxterne. Men hvad der interesserede mere var, om en Taxtnedsættelse vilde føre til Underskud eller til et større Overskud. Erfaringerne fra Postvæsenet og fra Telegrafvæsenet gik i modsat Retning, og man kunde derfor ikke paa Forhaand gøre nogen Slutning med Hensyn til Telefonen. Før man tog Beslutning om Indførelse af lavere Priser, maatte man derfor have en grundig statistisk-økonomisk Undersøgelse af Tariffens Indflydelse paa Udbyttet. Der var jo, som af Indlederen oplyst, en betydelig Forskel med Hensyn til Telefonernes Benyttelse i de enkelte Lande, en Forskel, som ikke kunde sættes i Forbindelse med Civilisationens Udvikling (jfr. det om Tyskland og Frankrig oplyste) eller med den Rolle, Byerne spillede i de forskellige Lande. Ikke heller kunde Grunden til en usædvanlig stærk Benyttelse af Telefonen i visse Lande, som f. Ex. Sverig, søges i

Mangelen af bekvemme Kommunikationsmidler; thi ogsaa indenfor Byernes Grænser, hvor en saadan Mangel ikke var til Stede, var Benyttelse langt stærkere end f. Ex. i København. Taleren vilde spørge Indlederen, om der foreligger Oplysninger, som kunne tjene til Besvarelse af det vigtige Spørgsmaal om Forholdet mellem Taxternes Højde paa den ene Side og Telefonernes Benyttelse og økonomiske Udbytte paa den anden Side.

Indlederen bemærkede til Kontorchef Meyer, at Sammenligningen mellem Erfaringerne fra de forskellige Lande var meget vanskelig, fordi Koncessionsbetingelserne maatte tages med i Betragtning. Disse vare i høj Grad bestemmende for Taxternes Højde. Hvad der ogsaa spillede en Rolle her, var Selskabets Størrelse; et Selskab med mange Abonnenter maatte kræve højere Abonnementsbetaling end et Selskab med faa Abonnenter, fordi hvert Apparat i det første blev benyttet oftere end i det sidste. I Modsætning til andre Trafikvirksomheder maatte en Tilgang af Abonnenter snarere bevirke en Prisforhøjelse end en Reduktion — et mærkeligt Forhold, der ofte gav Anledning til Misforstaaelse. Det rationelle Betalingsprincip var derfor en Tarif, efter hvilken der betaltes i Forhold til Antallet af Samtaler.
